

Guidelines for Intimate Care

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Maimonides, Mishneh Torah, Laws of Forbidden Relations 22:18

אין לך דבר בכל התורה כולה שהוא קשה לרוב העם לפרוש אלא מן העריות והביאות האסורות, אמרו חכמים בשעה שנצטוו ישראל על העריות בכו וקבלו מצוה זו בתרעומות ובכיה...

Nothing in the entire Torah is more difficult for most people to avoid than forbidden relations. The sages said: When Israel was instructed regarding these laws, they cried, and they accepted this mitzvah only with complaints and crying...

Vignettes

- Charles, a medical student, wishes to become an OB/GYN, but he knows that halachah severely restricts men from seeing female genitalia or touching the female body. May he train as an OB/GYN, or need he change medical tracks?
- Sally is a physical therapist, and she has learned that halachah prohibits physical contact between women and men who are not their husbands. Her treatment is not life-saving. May Sally treat male patients?
- Jason, an intern on an OB/GYN rotation, is part of a group brought into the OR for teaching purposes. There is a female patient under anesthesia whose procedure has not yet begun. The staff physician instructs Jason and the group to perform a pelvic exam so that he can instruct the group on proper technique. Permission has not been explicitly requested from the patient. May Jason conduct the exam?
- Jonathan, a psychologist, conducts therapy sessions for men and women in the privacy of his office. Halachah prohibits men from being secluded with women who are not their wives. How may he treat female patients?

Seeing, touching and serving the opposite gender for medical purposes

1. Talmud, Shabbat 64b

כל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל במקום התורפה

One who gazes at a woman's small finger is as though he had gazed at the entrance to the womb.

2. Midrash, Sifra, Acharei Mot 9:13:2

מנין לכל העריות בל תקרבו ובל תגלו, תלמוד לומר לא תקרבו לגלות

How do we know that one may neither touch nor reveal [the skin of] those who are forbidden? The Torah says, "You shall not draw near, to reveal."

3. Talmud Yerushalmi, Ketuvot 5:6

רב הונא אמר אפילו הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות לו דברים של יחיד מהו דברי' של יחיד סכת לו את גופו ומרחצת לו את רגליו ומזגת לו את הכוס למה משום שהיא חייבת לעשות לו או משום שאינן ראוין להשתמש בשפחה

Rav Huna said: Even if a woman brings 100 maids into a marriage, a man must have his wife [rather than a maid] perform 'private matters', which are anointing his body, bathing his feet and pouring his cup. Why? Either because this is a marital obligation or because it is not right to have a maid do this.

4. Talmud, Taanit 21b

אבא אומנא הוה אתי ליה שלמא ממתיתבא דרקיעא כל יומא... הוה קא חלשא דעתיה דאביי משום דאבא אומנא אמרו ליה לא מצית למיעבד כעובדיה ומאי הוה עובדיה דאבא אומנא דכי הוה עביד מילתא הוה מחית גברי לחוד ונשי לחוד ואית ליה לבושא דאית ביה קרנא דהוות בזיעא כי כוסילתא כי הוות אתיא ליה איתתא הוה מלביש לה כי היכי דלא ניסתכל בה ואית ליה דוכתא דצניעא דשדי ביה פשיטי דשקיל דאית ליה שדי ביה דלית ליה לא מיכסיף

Abba the bloodletter was greeted by the Divine Yeshiva daily... Abba was upset that he did not merit this, but they told him, 'You cannot match what he does.' What did Abba the bloodletter do? 1) When he practiced he placed man and women in separate areas; 2) He had a garment with an instrument attached and a split the size of a cut, so that when a woman came to him he had her wear it and he did not look at her skin; 3) He had a private place for payment, and those who could give and those who lacked were not embarrassed.

5. Samuel I 25:41

ותקם ותשתחו אפים ארצה ותאמר הנה אמתך לשפחה לרחץ רגלי עבדי אדני

And [Avigayil] stood and bowed to the ground and said, 'Behold, I will be a maid to bathe the feet of the servants of my master.'

6. Semachot 12:10

האיש משמש את האיש בחולי מעיים, אבל לא את האשה, האשה משמשת את האיש ואת האשה בחולי מעיים

A man may serve a man who has bowel illness, but not a woman. A woman may serve a man or woman who has bowel illness.

7. Talmud, Bava Metzia 91a

אמר רב יהודה מין במינו מותר להכניס כמכחול בשפופרת ואפילו משום פריצותא ליכא מאי טעמא בעבידתיה טריד

Rav Yehudah said: When mating two animals of like kind, one may manage the act itself and there isn't any concern for lewdness. Why? He is busy with his work.

8. R' Shabbtai HaKohen, Shach Yoreh Deah 195:20

אף להרמב"ם ליכא איסור דאורייתא אלא כשעושה כן דרך תאוה וחיבת ביאה כמש"ל סי' קנ"ז ס"ק י' מה שאין כן הכא וכן המנהג פשוט שרופאים ישראלים ממששים הדפק של אשה אפילו אשת איש או עובדת כוכבים אע"פ שיש רופאים אחרים עובדי כוכבים וכן עושים שאר מיני משמושים ע"פ דרכי הרפואה

Even Maimonides agrees there is no biblical prohibition unless the contact is in the manner of desire and sexual love, which is not the case in medical care. So the practice has spread for Jewish male doctors to give manual gynecological care, even for married women and non-Jewish women, even though non-Jewish physicians are available. They also provide other manual care as medically indicated.

9. Talmud, Ketuvot 17a

רב אחא מרכיב לה אכתפיה ומרקד אמרי ליה רבנן אנן מהו למיעבד הכי אמר להו אי דמיין עלייכו ככשורא לחיי ואי לא לא

Rav Acha put the bride on his shoulders and danced. The sages inquired, 'May we do this?' He told them, 'If she is like a board on your shoulders, then fine. Otherwise, no.'

Sources to see: Tosafot Kiddushin 82a הכל; Mishneh Torah, Hilchot Issurei Biah 21:1-2, 21:21; Terumat haDeshen 252; Mordechai Ketuvot 182; Shulchan Aruch Yoreh Deah 195:16, 335:10; Shulchan Aruch Even haEzer 21:1, 21:5, 21:7; Taz Yoreh Deah 335:5; Shach Yoreh Deah 335:9; Birkei Yosef Yoreh Deah 335:5; Darchei Teshuvah 157:8, 195:49; Binyan Tzion 1:75; Aruch haShulchan Even haEzer 21:7; Igrot Moshe Even haEzer 4:65:1-2; Tzitz Eliezer 17:49:5; Minchat Yitzchak 7:73; Shevet haLevi 4:167; Nishmat Avraham Yoreh Deah 195:5, 195:7, 195:11:2, 195:11:6, 335:24-25; Nishmat Avraham Even haEzer 21:3:1, 23:5, 25:1; Paamei Yaakov 28 (5754) 28-31

Intimate exams without explicit consent

10. <http://www.theglobeandmail.com/life/health/time-to-end-pelvic-exams-done-without-consent/article1447337/>

11. Code of Jewish Law Orach Chaim 618:1

חולה שצריך לאכול, אם יש שם רופא בקי אפילו הוא עובד כוכבים שאומר: אם לא יאכילו אותו אפשר שיכבד עליו החולי ויסתכן, מאכילין אותו על פיו, ואין צריך לומר שמא ימות. אפילו אם החולה אומר: אינו צריך, שומעים לרופא

A patient must be fed [on Yom Kippur] on the advice of an expert doctor, Jewish or not, who says that his illness could become dangerous if he were not to eat, and certainly if he warns of death. This is true even if the patient says he doesn't need it; we listen to the doctor.

12. R' Yaakov Emden, Mor uKetzi'ah Orach Chaim 328

כתב מג"א בשם רדב"ז שאם רופא אומר צריך אם לא רצה החולה לקבל התרופה כופין אותו. נ"ל דווקא כשרוצה למנוע מהשתמש ברפואה הוודאית (אף הסתמית ע"י רופא מומחה כוודאית השיבא) להחמיר על עצמו מחשש איסור דשבת אבל אם נמנע מפני שאינו מחזיקה לרפואה בדוקה אפילו מדעת עצמו בלבד, כ"ש אם מסייעו רופא אחד (המתנגד לרופא שאומר צריך) אין כופין, וכ"ש אם חושש הוא שמזקת לו אותה טרופה שסידר לו הרופא האומר צריך

The Magen Avraham cited Radvaz saying that if a doctor says a medicine is needed and the patient refuses, we compel him to take it, but it appears to me that this is only where the treatment is certain and the patient is strict only because of Shabbat. If the patient refuses because he doesn't accept the validity of the treatment, then even if it's only on his own opinion – and certainly if a doctor agrees with him – we do not force him. This is all the more certain if he is concerned that the recommended treatment could harm him.

Sources to see: Bava Kama 90b; Mishneh Torah, Hilchot Chovel uMazik 5:1; Shulchan Aruch Choshen Mishpat 420:1; Pri Megadim Orach Chaim 618 MZ 2; Shach Yoreh Deah 238:5; Magen Avraham 328:6; Mishneh Berurah 328:6; Shut Binyan Av 1:50; Nishmat Avraham (1st edition) 1:183:27, 1:312:5, 2:49

Seclusion with a patient

13. R' Moshe Isserles, Code of Jewish Law, Even haEzer 22:5

וי"א דאשה אחת מתייחדת עם שני אנשים כשרים, אם הוא בעיר (טור בשם הרא"ש). וסתם אנשים, כשרים הם (ר"ן פ"י יוחסין). אבל אם הם פרוצים, אפילו עם י' אסור... ויש מתירין איש אחד עם נשים הרבה, אם אין עסקו עם הנשים (טור בשם רש"י).

Some say a woman may be secluded with two kosher men, if her husband is in the city. Men are assumed to be kosher in this, but if they are lewd people then even being with ten of them is prohibited... Some permit one man to be secluded with many women, if he is not normally involved with women.

14. Talmud, Sanhedrin 21b

אמר רב יהודה אמר רב: באותה שעה גזרו על הייחוד, ועל הפנויה. - ייחוד? דאורייתא הוא, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוודק: רמז לייחוד מן התורה מניין - שנאמר כי יסיתך אחיך בן אמך, וכי בן אב מסית בן אב אינו מסית? אלא לומר לך: בן - מתייחד עם אמו, ואין אחר מתייחד עם כל עריות שבתורה! אלא אימא: גזרו על ייחוד דפנויה.

Rav Yehudah said, citing Rav: At that time they decreed against seclusion and single women. But seclusion is a biblical law! Rather: They decreed against seclusion with a single woman.

15. R' Moshe Feinstein, Igrot Moshe Even haEzer 4:65:1

ההיתר שנתפשט הוא משום שהרופא אף אם הוא נכרי הרי הוא טרוד במלאכתו לסלק מעצמו תאותו, ואף כשכלה מלאכתו שהוצרך להתעסק בה אם הוא בזמן שקבע שיבואו אליו החולים הרי לא יוכל לשהות עמה עוד זמן מפני אלו שמחכים שם ואף אם עדיין לא באו שם חולים אחרים הרי חושש שיבואו עוד אחרים. וכשנשארה היא באחרונה שידוע שיותר לא יבואו שליכא טעמים אלו סומכות ע"ז שאיכא להרופא משרתת במרפאה (אפיס) שלו ואם תתאחר יותר זמן מכפי הרגיל ייראו שלא תחשוד את הרופא, והרופא אף שהוא נכרי ימנע מזה כדי שלא יצא עליו שם רע...

The common lenient practice is based on the fact that the physician, Jewish or not, is busy with his work and distracted from desire. Even when he finishes his work, he cannot stay with the patient during office hours; people are waiting for him. Even if other patients have not yet arrived, he is concerned that more might come. If she is the last of the day, so that the physician knows no more will come and the aforementioned logic doesn't apply, people still depend on the presence of assistants in the office; the assistants would suspect him of impropriety were he to remain longer than normal in the room. Jewish or not, the doctor will avoid this, lest he develop a bad reputation...

16. R' Moshe Feinstein, Igrot Moshe Even haEzer 4:65:2

בחלון הפתוח לרה"ר או לחצר שנמצאים שם הרבה אינשי, אם הוא למעלה ממקום שיכולין לאינשי שמחוץ לראות דרך שם אסור ואף אם אפשר לטפס וליכנס אסור דאין דרכן של אינשי ליכנס באופן כזה ולא מירתתי, ואם הוא חלון למטה שיכולין לראות אינשי שמבחוץ אז אם דרך החלון יכולין לראות גם בחדרים האחרים קצת יש להתיר, ואף אם אין יכולין לראות אבל יכולין להרגיש מה שנעשה שם יש להתיר, ואם איכא חדר אחד שלא אפשר להרגיש אלו שמבחוץ אסור.

Regarding a window that opens to a public space or a yard where many people are found: If it is above the height at which people outside can see in, this is prohibited, regardless of the possibility of climbing up and entering. People don't normally enter this way, and there is no concern for it.

If it is lower, where people outside can see, then - if they can see the other rooms as well - there is some room to permit. Even if they cannot actually see, but they can sense what is done inside, there is room to permit. However, it is prohibited if there is a room in which people cannot detect activity.

Sources to see: Kiddushin 81a; Tosafot Sanhedrin 37a התורה; Mishneh Torah, Hilchot Issurei Biah 22:2; Rashba 1:1251; Radvaz 1:121; Kesef Mishneh Hilchot Talmud Torah 2:4; R' Akiva Eiger 101; Pitchei Teshuvah Even haEzer 22:7; Chachmat Adam 126:6; Aruch haShulchan Even haEzer 22:15; Chelkat Yaakov Even haEzer 65; Igrot Moshe Even haEzer 4:65:1-3,7,16,21; Tzitz Eliezer 6:40:15:8, 6:40:23:3-4; Nishmat Avraham (1st edition) 3 pg.90-105